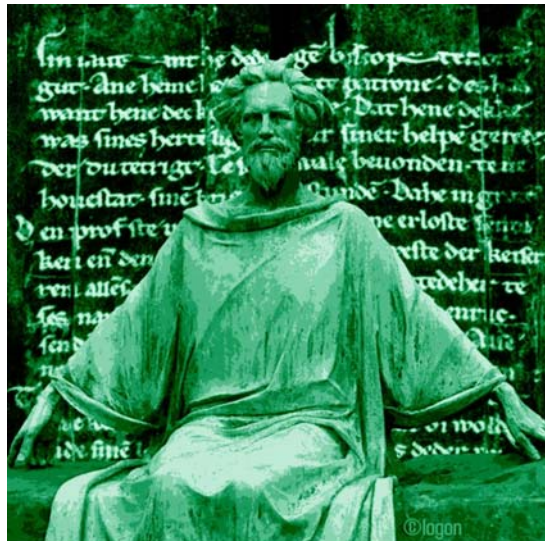

Hesselse Ka.l

Tèèdschriif va

Veldeke Hasselt vzw

**Verièneging virre bescherreming, behaag
èn premeuse van 't Hessels**

Vejerde joargank - julie 2011

Nummereu 12

COLOFON

Voorzitter : Marco Clerinx

Ondervoorzitter : Leo Schruers

Secretaris : Monique Cox

Penningmeester: Daniëlle Putzeys

Zetel vzw: Abraham Orteliuslaan 4, 3500 HASSELT

Redactiecomité: Monique Cox

Gerda Sas

Leo Schruers

Xavier Staelens

Marco Clerinx

Hessels-taalkundig advies: Xavier Staelens

Hesselse spelling: Marco Clerinx

Eindredactie en lay-out: Gerda Sas

Email: veldeke.hasselt@gmail.com

Website: www.veldekehasselt.be

Drukkerij Aerts, Hasselt

V.u.: Marco Clerinx, Sasput 6, 3500 Sint-Lambrechts-Herk

Alleen de auteur is verantwoordelijk voor zijn bijdrage. Overname is slechts mogelijk na voorafgaande toestemming van de auteur en de redactie.

Hesselse Ka.I

Vejerde joargank - julie 2011 - nummereu 12

Everziech

Everziech.....	1
Wieërdsje vanne veerzitter.....	2
Harie spriek.....	3
Èkzelsioarliedsje.....	5
Tââlkroenkels: Vanne héûsvreu èn 't koerspjàârd.....	7
Aa Wâlse wieërd.....	9
Moedertaal.....	10
Maaken ir tââl.....	11
Lieterattejerprèès Veldeke Limburreg.....	12
Hessels éût 1963.....	14
Keukresep: Hesselse rezèènemiek.....	16
Lejfdèn ès	17
Etymologisch woordenboek van het Limburgs	19

Wieërdsje vanne veerzitter

Dag bèsde minsen allemoal,

Oas trèenreeske weur wirremal e suksès. Dankzèè de guj zèrrege va Leo hèbbe ve kunnen genejte vanne machtige nattejer van 't nasjon-nââl park de Hóég Kempe. D'èksplikkâse vanne resevéûr onderwiege weur doabèè híél lieërrèèk. Zoe wete ve wir ewa mieër evere Limburregse mèènhisteure. Èn de minse dee achternoa èn 't gezellig kaffeeke vanne "Aa stâse" ni nog ewa zèn blèève zitten, dee haan braa ongelèèk. Da noakallen ès va tèèd zeker zoe plezejerig as te aktivetèèt zellef!

Néû nog 'n importante praktisse zaak: èn 2011 zèn ve begos bè néûtsbrejf èn beriechte no oas íé-pos lede te schieke. Mès 't zèn dajje wel 'n e-mailadrès hèt ma dees joar nog gin illektronis néûts van oas ontvange hèt, dan wielt ta zègge da ve ouer íé-posadrès (of toch gin dzjuus) nog ni hèbbe. Schiek oas ta dan mar zoe géû megelek op: veldeke.hasselt@gmail.com

Hadd'oech, todd'obb'íén van oas aktivetèète of oas vollegend íé-poske.

Marco

Harie spriek

© Stevan

Koenges toch, wa lóées iech néû èn ouere verigen Hesselse Ka.I op bladzèè 8 evere pekskesdraggers van den aan tèèd? Iech sieteer regel 9: “... dialect van belangrijke plaatsen als Antwerpen, Brussel of Zonhoven!!!”

Zeuneve 'n belangrèèke plââts, èn íénen oa-sem geniémp bè Brisselt èn Antwerrepe! Gut dze dee ambetanterieke néû nog nen dieke nak bezèrrege? Hèbbe ve ter vrieger ni genoeg mezere bè gad of mut iech ouer memeuren 'ns ewa opfrisse?

Híél dee reizing tèssen oas èn dee van doa obbe hee ès begos toen dee “van doa” hin schieëp altèèd mar obbe Hesselse hee louete grâze. Doa kwaam ni allíén mar dieke reizing van, doa woart euch fammeus terop geklop, zou erreg da graaf Lodewèèk de Vejerde va Lóéen ter ziech goenk bè mujje. Ma da losde nieks op, want ‘t “riggement” da hieë opstèlde, kos deur ejderíén aners éútgeleed wieëre. Zou kwaam het tot nen echten oarlog, kompleet bè dóéej èn al! Touen vond ten dinsdouende prinsbiskop va Lèèk – de néûe bââs – ‘t ech genoeg èn hieë louet èn 1666 íénentwientsjig stevige grenspoale zètten obbe gemíéntegrens, ma doabèè weur de kommeedzje nog ni virbèè, want tee va Zeuneve haan al rap 'n néû sport vir oas te farraddzjieë: poalke verplââtse, altèèd riechting Hasselt, da spriek vazellef! Æfë, gegarrandeerde mezere vir nog veel vollegende zjinnerâses.

Noa veel joare ès ta toch allemoal ewa gekalmeerd, ma 't wantréûen tèsse de twej "volkere" ès tot ten daag va vandaag gebleve. Tot e pàâr joare trèk mos íéne van Hasselt doa zeker gi lejf goan zieke, virral ni bè de kèrmis, want ta weur gegarrandeerd lieëvesgevâârlek ...

Tot soevaar 't ènsedent Zeuneve. Ma tróées oech minse, dee van 't Belengske bakden 't nog bréûner èn 'd íéste nummerereuke van hin néû gazzètsje "Het Belang van Hasselt", da hèè téûvallyg ângewaad kwaam: op bladzèè twej stonten al derek e pàâr flâters vir ni lengs te kejke! Íés sprieëke ze de Hesseliëere âân as "dorpsgenote" – dzje mut mar dare – èn e stèkske wèèder goan ze wirremal "éût te boch": 't stamkaffeeke van oaze kammerâât Dzjos Tuts wieërt zou mar imgedíép tot "Het Kleine Dal" èn plak van de Kleen Hal! Néû hèt wel e medammeke da artejkelke geschreve, èn beschin ès ta braaf kènd toa nog nóéet bènne gewieës. Of se kient allén mar de boetiëkskes èn de schouenwienkels vanne stad, da kan vir 'n vreu nattejerlèk euch altèèd 't geval zèn. Ma ja, iech zeu èn mèènen tèèd toch zou gin kemels hèbbe dare schejte ...

Ginne gujje start dus vir da gazzètsje, ma ve zulle toch mar pozzetejf blèève: 't kan allén mar bieëtere!

Leo, bieldeflèèsterieër

Èkzelsioarliedsje

Ènne goal de Blanc, Fernand èn Philips
Lom Hulsmans èn Sarlee hage de mid
Mansheuve, Djäken èn Guus
Heermij (???), Detaille stoon obbe lèèn èn alles ès dzjuus
Z'èbbe lang genoeg geklóéejd
Néû of nóéets wieëre ve teréût gegóéejd

't Es nemíe wèè ènnen tèèd
Op ten tērē roup douezend man gelèèk
Spelers, hèjje 't goued verstoan
't Liek an oech asta ve hóéger goan
Èkzèlsior, koem dzje ni tot rejze
Dan goan vieë no d' féste devejze

Wèè zeu dzje dan néû nog verlejze
Bè póéete zoe hel as sement
Wèè zèèt dzje dan néû nog èn rejze
Wèè ènnen tèèd tege de Racing va Gent
Èks – Èks – Èkzèlsior

Potdzjé swajnjéûr¹, moe's ouer hoar
Nick, Nick², koaje kaptaan
Dj'èt Staaf z'n hoar op ouer taan
Lange, Lange 't ès kollessââl
De kening vient 'm de schunste korprââl

Guske Detaille èn oas klee gerèè
Déûen alle gróéeten opzèè

Nèchele, nèchele, 't kim néû van pas
Dees joar zèn vieë vanne klas
Dj'èt Lom èn Zjuuljê èn oas Frenske
Dee krèg dzj'obb'n matsj ni kappot
Dzje stiek hin portrèt èn e krenske
Da díé dan dins as maskot

Íén-nieks ès toch te mèn
Déût ter nog géû íénen èn

Vouetneute

¹ De swajnjéûr weur Staaf Bex. Dieë straffe, sterreke man zal íévig blèève voarslieëven èn 't nog altèèd sprènkliëvetig zèksel *ne man wèè Beks* (gezeed tegen ejmand wieë z'n fors dzje wíelt bestoefe)

² Nick Hoydoncks

³ Deze (spèètig genoeg onvolledige) teks van 't èkzèlsioarliedsje woord oas bezèrreg dur bestejerslid Michel Ilzen (dieë van't Hessels ouer, dzje kènt 'm wel). Mèsten ter onder oechlejs minse zèn dee da kunnen âânvèlle, gjâân!

e-pos veldeke.hasselt@gmail.com

gewóóen pos: Veldeke Hasselt vzw
p./a. A.Orteliuslaan 4
3500 Hasselt

Tâalkroenkels: Vanne héûsvreu èn 't koerspjàârd

Monique Cox

Kènt dzj't verschiel tessen 'n héûsvreu èn e koerspjàârd? Iech wis ta vrieger bè tèèd èn wèèl nemíé!

Ajj'as vreu 'n héûshagen hèt èn doabèè nog e kleen ege karjèèrke daart noalóépe, dan zèè dzje goued getappesseerd. Dzje meug èn héûs nog ewa hèlep hèbbe, dzje meug ne gedinstige man èn behèllepzaam kènger hèbbe, doa meug 'n aafwasmesjin, e wasmesjin, 'n dríégkas èn nen otto vir ouer gemaak geríéd stoan, ouer lieèven ès èn blif 'n koers.

Géû opstoan, géû ieète, spujjeteres noa ouer werrek. Doa koemp dzj'ennen tèèd vanne bâàs terech, dus toa presseert 't euch, of wa dach dzje?

Ternoa géû noa de slachter vir ewa kerrebenâje, géû lèngs te bekker vir e grèès bróéed èn ewa tartepongskes, vlejgetères noa téûs of te kènger stoan virre deer.

Dan géû 't steufvlíés opzètte, ewa bóéenesop maken èn de petetsjes schèlle.

Géû de keukwas ènstieëke, géû ewa himmes strèèke.

Ajje dan dènk dajj'ns obb'ouer gemaakske kunt goan zitte vir t'ieète, dan zit ouere man: "Spujd'oech as't kan, iech mut derek noa m'n vergâdering", èn ouere zeuen: "Maake, ze wachten op miech vir te skwassje!"

Dan meug ter nog nejmanni ziek zèèn, nejmând drèngend néù schouen nóéedig hèbbe, ouere villeu meug ni gepiek zèèn èn oueren otto ni èn pan valle. Anes zeu dzje híelegans 't gevejel hèbbe dajje, zellefs ajj'oech èn twej ièève hèndzjige, slim èn rappe stèkke zeuet kappe, nog lang ni zeuet rondkeumen obb'nen daag.

As moueder ter dan tèsse de bóéenesop èn de kerrebenââdsjes bè póéetestoemp, pertang híél stillekes, ne gujje knóép opzet, dan kiek me noageslach of ze't èn Keulen hieëren onwieëre.

“Dzjieë e koerspjàârd, maake, moe hajld dzje da néù toch wir éût?”

Zoe hèb iech 't joarelang gekant: m'n egen achternoalóépe èn bè tèèd èn wèèl 'ns gezond vloeke vir ni ènne kladder te gerake vanne stres. Toch weur 't te schunsten tèèd va me lieëve, oech zoe nóéedig vènnè gif oech zoeveel konfjense, anes weur iech meschin e vertsjépetsjaad sjammeuke gewoare.

Néù bèn iech gepensjonneerd èn vatèèd verwonderd as iech zejen wèè m'n kènger èn hin egen héùshagen hin startels mutten âânsnouere vir rond te keume obb'nen daag.

“Bemujt oech ni, dènk an oueren egen tèèd!”, zèk iech tege m'n ege.

**Iech haa
nen dróém!**

Aa Wâlse wieërd

Xavier Staelens

siessiedeuke (o., dim.) ‘zwarte of blauwe mees, parus a. ater’. Het woord stamt als verkleinvorm af van het Waalse *sissiedeû* ‘mésange noire (zwarte mees)’, en is een klanknabootsing van het liedje van deze vogelsoort: siti-siti-tudi-tudi.

sjokkâne (meerv.) ‘krenkende uitlatingen’, bijvoorbeeld in de uitdrukking *oech sjokkâne loate zègge* ‘je laten beledigen’. Het woord stamt af van het Waalse *chocade*, *tchokade* ‘brocard, lardon (schimpscheut, steek onder water)’, een afleiding bij het Franse werkwoord *choquer*. Volgens Tuerlinckx zou het van het Franse *chicaner* afgeleid zijn.

spieriewie (m.) ‘draagbak met pleisterspecie die de stukadoor op de knie houdt’. Het woord stamt af van het Waalse *spirwî*, *spêrwî* ‘oiseau de plafonneur (vogel van de stukadoor)’; dit is eigenlijk het Franse *épervier* ‘sperwer’. Het woord is in het Hasselts beperkt bekend.

ne spieriewie

toesj (vr.) ‘griffel’. Ook het Tongers dialect kent *toesj* in deze betekenis. Het woord stamt af van het Waalse *touche* ‘crayon pour écrire sur l’ardoise (potlood om op leisteen te schrijven)’.

Moedertaal

Als nog de taal bestond die vader sprak,
hij zou het liefste uit mijn zinnen gaan,
want sinds ik schrijf bespreek ik reeds zijn as.
Maar langzaam ademt hij bij mij vandaan.

Mocht nog de taal bestaan die moeder was,
dan zou haar dood voor mij een plaatsnaam zijn.
Daar vonden dan mijn woorden onderdak,
geworteld was mijn tong in zinkingspijn.

Men spreekt mijn taal in Keulen en in Aken,
in Kerkrade, waar ik haast nooit meer kom.
In moeders taal zou ik er willen speechen.

Ze zingt zo diep in mij:”Jef miech e tseeche,
e tseeche va leëve”. Ik weet, dat rijm is krom.
Een bocht is nodig om weer thuis te raken.

Wiel Kusters

(uit: Zielverstand - 2007)

Maaken ir tââl

As nog te tââl bestond tee paake sprouk,
ze zeu nog 't lejfsten éût m'n zinne goan,
want va sènd ta'ch schreëf, besprieëk iech heer as.
Ma lanzaam oasemt se bè miech eweg.

Mès nog te tââl bestoan dee maake weur,
dan zeu heer dóéed vir miech ne plââtsnaam zèen.
Doa vonte dan mèèn wieërd ènen téûs,
geworteld wieër mèèn toeng èn zènkingspèèn.

Ze sprieëke m'n tââl èn Oake, euch èn Mestriech,
èn Hasselt, moe'ch bekan nóée nemíé keum.
Èn maaken 'r tââl zeu'ch ter wille spietsje.

Ze zienk zoe dejp èmmiech: "Gief miech e tíéken,
e tíéken va lieëve". Iech weet, da rèèm ès kroemp.
Nen draa ès nóéedig vir trèk téûs te gerake.

Wiel Kusters

Hesselse vertâling: Marco Clerinx

(uit: Zielverstand - 2007)

Lieterattejerprèès Veldeke Limburreg

Wèè ejder joar riech Veldeke (Nederlans) Limburreg ne lieterattejerprèès (2011) èn.

Ve drèkken oech ter informase hèè-onder 't persberiech aaf.

't Zeu fèèn zèèn mès ter dit joar ne Belsj of meschin zellef nen Hesse-lieër wènne.

Veel sjàs!

Vereeniging tot instândhaojing van volkskultuur en dialekte

Veldeke Literatuurprijs 2011

Vanaf heden kunnen dialectschrijvers eigen werk insturen voor de Veldeke Literatuurprijs 2011. Door middel van deze schrijfwedstrijd tracht Veldeke het schriftelijke gebruik van de dialecten te stimuleren. Daarnaast biedt het schrijvers de kans zich te meten met andere auteurs.

Iedereen kan naar eigen wens een onderwerp kiezen in de categorie proza of poëzie. De omvang van het ingezonden werk is wel gelimiteerd. Voor proza minimaal 1000 en maximaal 2500 woorden. Voor poëzie is het maximum (eventueel meerdere korte gedichten) 200 regels. Voorwaarde is dat het werk origineel moet zijn, dus niet eerder

gepubliceerd. De winnaar ontvangt een bedrag van € 500,- en een kunstwerkje.

Jongere schrijvers tot 21 jaar krijgen speciale aandacht. Voor de winnaar in de categorie 'Jeugd' wordt een extra prijs beschikbaar gesteld. Wie wil meedingen naar deze prijs dient daarom ook zijn leeftijd te vermelden. De inzendtermijn sluit op 1 oktober 2011.

Het reglement voor de wedstrijd is te vinden op de website van Veldeke Limburg: www.veldeke.net of aan te vragen bij de contactpersonen.

De feestelijke uitreiking van de Veldeke Literatuurprijs 2011 zal plaatsvinden op zondag 20 november in Thorn.

Contactadressen:

E-mail : harfo@home.nl

Post: Veldeke Literatuurprijs 2011

Bogenstraat 13

6017 AT Thorn

Telefoon: Jan Moonen (0031)-0495-537790

Har Bokken (0031)-0475-561780

Hessels éût 1963

Transkripse: Marco Clerinx

Néû goan iech èè vertèlle va Gréûls ze schóébrejer, Kōrstā Vander Stroate. Ââ. Da's vir den oarlog gewieës. Dieë vejerde z'ne zjubielee va vèèfentwientsjieg joar getréûd. 't Ès zeker èn vèèf-zèsentwientsjieg gewieës, rond tieën tèèd. Èn da weur op gunsdaag va kèrremis (*sic; normaal: gunsdaag vanne Kèrremis*). Èjn de fíés, joa, e fíés, drènkfíés, da weur ènne Konkordia obb'ne Havermerrek èjn dan weur'm doa. Z'aa nen tabbleu goffreerd van im èn z'n vreu. E portrèt da kreeg 'm vanne maatschappèè (*sic; normaal: moatschappèè*). Èn iech zouet èn ieë euch. Lengs miech zouet Rutte, dieë toueres obb'aa bâân bréûr gewieës ès. Ââ ja, Milleke. Èn annen anere kant va miech zouet te kneuk Króéeneberregs, dieë bè ze baardsje. È? Dieë bè ze bultsje (*sic; normaal kneekske*). Èjn e bietsje voader zouet Píéters, dieë vanne Pejerlokring, den dirrizzjent dieë obb't goevernement vrieger veur'n oarlog weur, da èè obbe boelvaar gewund hèt. En doa weur al gezoenge gewoare èn gebabbeld èn't weur altèd dezellefde man, Martē Proesmans ènen tenor, è. Dieë zoenk. Doen zit Píéterske tege miech: Ma nondedzjiegel, Bleuks, zee'm. Gut dzj'oech néû zoe loate de baard vieëge, zee'm. Dziejieë hèt ne barrieton, zee'm. Wa's toch nondedzjé zoe nen tenor, zee'm. Zènk dzjieë 'ns e liedsje. 'Ch sèk: Joa ma, menieër, zee'ch. 'Ch sèk: Iech hèb ta nog nóéeni gedoan, èn 'n kompannej opgetrieëd èn iech zeu ter euch veel minse mar affrontere, affrontere bèè, hè. Joa ma, zee'm. Ma iech weur geríéd. Doa zouet íéne lengs miech dieë de kantor weur ènne kèrrek. Èn da weur piek-a-piek obbe kèster. Èn dieë haa miech e liedsje gelank ever 'n

mojnd of èjntsjiig trèk, da ze vrieger joare èn de “Staar” èn Maastrich zoenke. Da ès 'n zangmaatschappèè (*sic; normaal: zangmoatschappèè*), 'n beroemde. De Staar, da bestié nog, è. Èn dee aa miech e liedsje gelank da doa altèèd gezoenge woart op fréskes. Ma gi mezejk bèè. Zoedus, iech mos toa mezejk op zieke. 'Ch aa ter dan toch gevonne da rèemde. Èn iech dach èmm'n ege: As tee fíés ès, èn iech zèn 'ns zoe gek, dan trieën iech toabèè op. Da weur goued. Píéterske hoenk nog ammiech, ammiech: Allè, zènk toch 'ns, è, zènk toch 'ns. Den anere stóéet. Iech 't parrek èn. Iech bleef ni achter m'ne stouel zitte, midde vanne (*sic; normaal: ènne mids vanne*) zââl èn. Èn iech maakde m'n komplementen anne kèster èn z'n medam. Iech sèk: En néû goan iech ter oueren ieër ins e liedsje zènge van èmm'ne joengen tèèd, è. 'Ch sal ter ién va zènge, íé komplètsjen (*sic; normaal: koeplètsje*) èn dan èz'd'amen èn éút. En iech trieëden âân. Èjn iech bedach miech zoe 'ns goued èn iech begos. 'Ch haa al tíéken gedoan an De Maarke – hé – zoe 'ns gebroemp, de piâneu èn gank èn iech weur vertroeke.

Ik heb ter een mooi liefje, ze heet Adèle
 Een aardig mooi meisje, je kent ze wel
 Ze is wel wat scheel, maar da hindert me nie
 Verzot word je dadelijk op als je haar zie
 Ze zochten nog Willem, ik durf haas nie
 Als ze mijn oogjes bezien
 Adèle, Adèle
 Niemand wie op uw scheel oogskes let,
 En wij drinken en wij klinken
 Met kermis dan vieren wij pret

Adèle, Adèle

Niemand wie op uw scheel oogskes let

En wij drinken en wij klinken

Vouetneut

Dezen teks éút 1963 kim éút te tesis “Foneemvarianties in het Hasselts” va W.Vananderoye. ‘m Hèt touen ’n âântal ech Hesselskallende minse gèntervjóéd èn op band opgeneume. Da wielt tus zègge dajje dezen teks, ech onvervals Hessels éút ’t begèn vanne joare sèstig, euch kunt hieëre. Minse bè ne kompjoeter èn ’n ènternetâânsléúting mutte mar ’ns kejken obb’oaze sait www.veldekehasselt.be. Doa kliek dzj’op tabblââd “Hessels” èn vervolleges op “Geluidsfragment 1”. Veel lèès-terplezejer!

Marco

Keukresep: Hesselse rezèènemiek

Maak díég van ne killeu terrefbloem, nen 1/2 killeu beueter, twej eerdeurs, 50 gramme ges, 250 gramme rezèène, ewa zaat, 2 tot 3 ieëtlepels soeker èn ’n djzat vol hallef mèllek èn hallef wâter.

Loat ta díég ’n hallef irke rèèze, kniet ’t obbenéû èn loat ’t wir ’n hallef irke rèste.

Bak ’t tan èn nen híéten euve. Besmieërt te sneekes bè ewa guj beueter èn smiegele mar ...

Lejfden ès ...

wèè twej asperzjebes

Monique Cox

Oech èn iech da's ech begos
èn Berrebroek èn 'n asperzjebèd.
Iech waakden èn iech sloup lèngs oech
dzje zouet zoe goued èn't vlíés
nog nóéets ha iech ejmand zoe naaks gezejen.

Poechele, ni waasteren èn ni trâândjele
da weur zoe't schènt mèèn lieëvespliech.
Ma'ch dee ocherrem zoe fèl serieus me bès
da'ch ter derèk ne bleue kop va kreeg,
me lèèf troek kroemp van noa oech te loenke.
Versmachten haa'ch gekos va lejfdè,
zoe gjâân da'ch lèngs oech loug.

Obb'ne mèrrege, werrem èn vrieg
sneed 'n hand bè 'n híél scherrep meske
m'n heup èn douezend stèkskes.
Touen woarte ve nog gelèèk gewasse,
gelèkkig èn't zellefste bassèngske,
dan opgebaard èn twej tefrente kiskes.
Want dzjieë weurd íéste kees, diek èn oarde,
blienkend wèè e blimke van 'n asperzjeke.

Mèene nak weur scheef èn viels te lank,
me bíén zoe kroemp, m'ne kop al doenkelbleu.

Ve zougén oas nog íéne kir trèk, iech wènkde,
ma dzjieë verneegliezjeerde miech al.
Hallevelings gesplete va lejfdesverdrecht
bè grejen kèlleverkepsel èn nog anere kammelot
vleug iech vertsjépetsjaad èn ewa wepse sop
Oech zoug iech liegen obb'ne schóéene platteu,
'n fejer mamzèl, drèppend vanne guj bouerebeuter.
Djze loenkde zoe krewellig noa'n hel gekeuk ee
da ouer óége bekan éút ouere kop vouele.

Wèè de sop mar dzjuus begos te keuke
woarte m'n bíén zoe wíék èn me verstand vouel stil.
Íés staags ternoá begos 't miech te dage,
dzjieë haat gin hartsje vir an miech te schènke
iech ni veel mans vir oech anne wiegel t'age.
Asperzjelejfdé, minse, spejgeld oech toa ni âân,
de sop kan zouer zèn íéda je't weet!

Etymologisch woordenboek van het Limburgs

Marco Clerinx

Noa èntsjige etiemollogisse dieksjenèèrs van aner diallekgroepje hèt dr. Frans Debrabandere néû (èèndelek!) euch nen etiemollogissen dieksjenèèr van 't Limburregs gemaak. Mieër informâse vèn dzj'èn 't persberiech hèè-onder.

Limburgs etymologisch woordenboek

De herkomst van de woordenschat van beide Limburgen

dr. Frans Debrabandere

Waar komen woorden zoals *aartengroel*, *alskaks*, *bottres*, *cramejaan/kraminjong*, *daverwatig*, *derf*, *dreig*, *eek*, *fabberdong*, *fajakker*, *fisematenten*, *gaar/jaar*, *gajool*, *gelp(s)*, *groffiaat*, *haaibaai*, *haarwillig*, *halkoti*, *hanskroef*, *hasbeier*, *heupel(ing)*, *ieme(r)lik*, *iepekriet*, *joeks*, *jrompeer/krompier*, *kakkedoor*, *kalfakter*, *kernoefel*, *klasjeneren*, *komeensvoor*, *kwerdel/kweddel*, *laatsjen*, *labberlot*, *leufdag*, *maletsig*, *massesjeer*, *nonnevot*, *nuzzik*, *oel*, *oliediertje*, *ontere*, *pampes*, *panis*, *op zijn pontefiek*, *rampenoo(i)*, *riefkoek*, *rieren*, *ritsig*, *schallij*, *schebbig*, *schrikschoen*, *singelen*, *sjefperjon*, *sjinaas*, *spenlich*, *tielebuis*, *tirvelen*, *toust*, *uchteren*, *verknoezen*, *voei*, *vot*, *weegscheet*, *wiks*, *zaalwie*, *zoei*, *zoermoes* vandaan? Is een *riddekuul* belachelijk? Heeft *sjnelle katrien* iets met Catharina te maken? En wat verkoopt een *zielverkoper*?

Van Gennepe tot Kerkrade, van Achel tot Tongeren, van Hasselt over Maastricht tot Heerlen: maak kennis met de rijke geschiedenis van de Limburgse woordenschat. Reis mee door de tijd en achterhaal de verrassende herkomst van tal van woorden en uitdrukkingen uit het Limburgse dialect. Met een sterke taalkundige achtergrond en uitgebreide bibliografie.

Na succesvolle edities over Vlaamse en Brabantse dialecten richt dr. FRANS DEBRABANDERE dit keer zijn pijlen op de Limburgse woordenschat. Als vooraanstaand taalkundige schreef hij al talloze lexicografische, etymologische en naamkundige werken. Voor zijn *Oost-Vlaams* en *Zeeuws-Vlaams etymologisch woordenboek* (2005) ontving hij in 2009 de Kruyskamp-prijs van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde.

Het boek is gebonden en telt 460 bladzijden (16,5 x 24 cm). De prijs is € 39,95. Het boek verschijnt in april 2011 en kan worden besteld bij de boekhandel of op de website van www.davidsfondsuitgeverij.be Voor de Nederlandse markt wordt het boek mede uitgegeven door Waanders, Zwolle.

Aktivvetèete

-Zondag 25 september om 15 uren en (i.s.m. bè) 't Stadsmus:
Hessels ouer (evre vlegjplaan va Kiewit)

-Zondag 27 november om 15 uren en (i.s.m. bè) 't Stadsmus:
Hessels ouer

Oaze wienkel

-Spellinggids: € 2,5 (evre pos € 4,5)

-Grammèer van 't Hessels: € 24,95 (aafgehâald of bè Standaard Boekhandel), € 32,50 (evre pos) of € 45 (evre pos vir 't béûteland: Nederland, Frankrek, Luksemburreg, Dèetsland)

Lidgeld:

Gewóéen lid: € 8

Steunlid: € 10 of mieër

Jeuglid (tot 25 joar): € 5

Béûteland: € 18

Te storten op rieëkening BE91 979-2463483-76 va Veldeke Hasselt vzw, A. Orteliuslaan 4, 3500 Hasselt bè de zjuuste vermelding va waje gjâân hèbbe wielt.

Naam, adres en e-mail ni vergieëten asteblejf!

Veldeke Hasselt vzw,
Veriéneging virre bescherreming, behaag èn
premeuse van 't Hessels

lech goan no téûs
dzjieë gut no toueres
hieë gíe no te zèènes
zèè gíe no teres
vieë goan no téûs
dzjieëlejs gut no toueres
zèè goan no tinnes

vir

Hesselse Ka.1 te lieëze